

Girişimcilik ve Proje Yönetimi

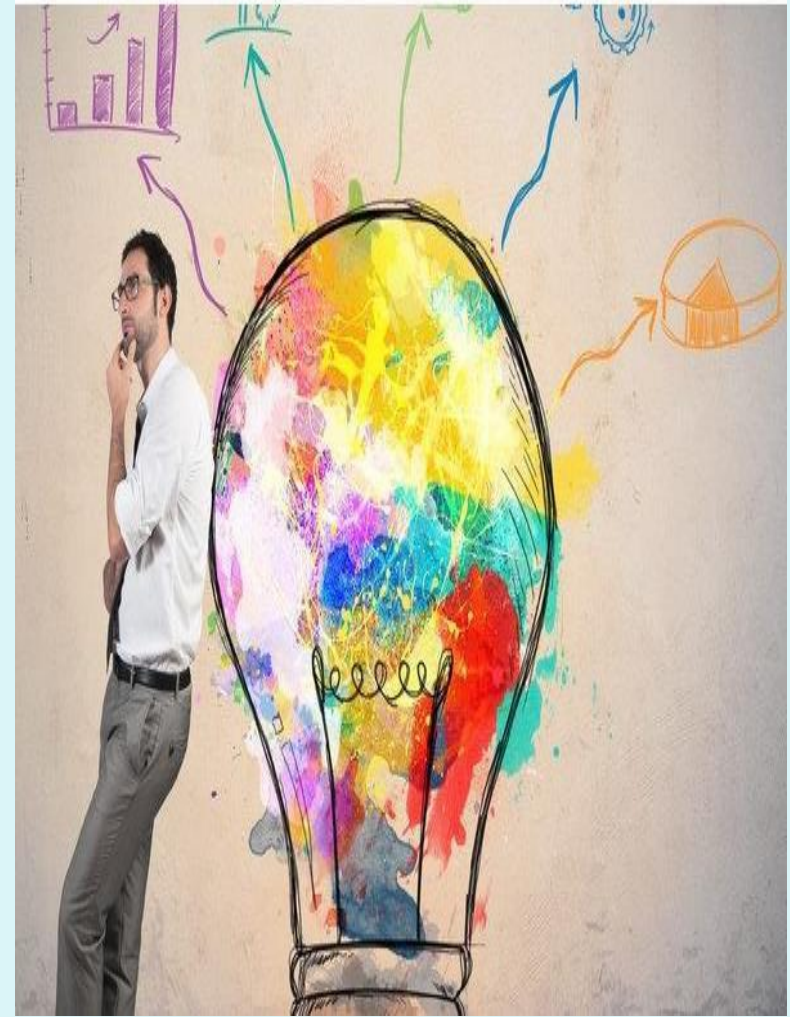
2. Hafta

BÖLÜM II: BİR İŞ FİKRİ BULMAK

Bölümün Konuları

- ✚ İş Fikri: Tanımı ve Özellikleri
- ✚ İş Fikrinin Kaynakları
- ✚ İş Fikrinin Geliştirilmesinde Kullanılabilecek Araçlar
  - ✚ Beyin Fırtınası
  - ✚ Matris veya Tablo Kullanımı
  - ✚ Fikirler Haritası
  - ✚ Sorun-Mevcut Çözüm-Yeni Çözüm Tablosu

- İş fikri, **girişimi başlatan veya başlatmayan** ana etken olarak kabul edilmektedir.
- Girişimcilik faaliyetinin öznesi olan **girişimci** “**bir iş fikri**” temelinde diğer üretim faktörlerini toplayarak karı ve zararı kendisine ait olmak üzere örgütlü yapılar olan işletmeleri kurup işletmektedirler.

- Türk Dil Kurumu sözlüğü temel alınarak yapılan incelemede **fikir kelimesinin düşünme kelimesinin eş anlamlısı** olduğu görülmektedir.
- İş fikrinin ne olduğu ve bu kavram ekseninde girişimcinin rolünün daha iyi anlaşılabilmesi için “**düşünce ve düşünme**” kavramları ile birlikte ele alınmalıdır.

- “iş fikrinin” ve/veya “iş düşüncesinin” çoğunlukla bir girişimcinin **düşünme süreci sonucunda ortaya çıkan bir düşünce** olduğunu söyleyebiliriz.

- “**girişimsel faaliyetin** temelini oluşturan tamamen **yeni bir ürün ya da hizmetin ortaya çıkmasını** sağlama potansiyeli nedeniyle **kapitalist bir girişimde** bulunmak üzere sermaye sahibi **girişimcileri hareket geçiren düşünce = İş fikri**”

Bir fikrin/düşüncenin kapitalist piyasa koşullarında karşılık bulan **bir düşünme ürünü olabilmesi için;**

- (i) ya mevcut piyasa/pazarda var olmayan bir ürün,
- (ii) ya da hizmetin doğmasına ya da hali hazırda var olan ürün,
- (iii) ya da hizmetleri farklılaştırarak onları müşteri için daha fazla değer üreten mal ya da hizmetler haline getirebilmek

- İş fikrinin temel özellikleri:
- İş fikrinin **“yeni-yaratıcı ve orijinal”** ve **“değer yaratması”** gerekmektedir.
- İş fikrinin **“uygulanabilir”** olmalıdır.

İş Fikrinin Kaynakları

- **İhtiyaç ve sorunlar** iş fikri bulma kaynağıdır.
- İş fikri arayan bir girişimci gerek mevcut ihtiyaç ve sorunların gerekse de gelecekteki ihtiyaç veya sorunların çözümünde bunlara ilişkin olguların/şeylerin oluş biçimini **reddetmeye başlayınca** yeni fikirler üretmeye başlar.
- Yani **“REDDET”** bir iş fikri bulma yaklaşımıdır.

- ***“müşteriler, rakipler, satış elemanları, mucitlerin buluşları ve devletler”*** iş fikri bulmak için bakılabilecek ön plana çıkan kaynaklar.
- Müşteriler girişimcilerin bekledikleri fırsatların ilk habercileridir.

- Kimler neye ihtiyaç duyuyor?
- İhtiyacın önemi ve değeri nedir?
- Hedef pazar neresidir?
- Hedef pazarın büyüklüğü nedir?
- Hedef pazardaki müşteri kitlesi üretilmesi düşünülen ürün ya da hizmet için en fazla ne kadar ödemeyi göze alabilir?

- İş fikrinin ortaya çıkmasından ve şekillenmesinde katkı sağlayan diğer bir kaynakta **rakiplerdir**.
- Bir işletme bir başka işletmenin yeni iş fikirlerine odaklanması ve bunları hayata geçirmesi için **önemli bir itici kuvvet** oluşturmaktadır.
- Çünkü iş dünyasının temel kurallarından biri **rakibinden önce yapamama durumunda rakibiyle birlikte yapma** şeklindedir.

- **Rakiplerin eksik bıraktığı taraflardan, müşterilerini memnun edemediği durumlardan, müşteri şikâyetlerinden yeni iş fikirleri bulunabilir.**
- **Devletin verdiği teşvikler, kalkınma politikaları, öncelikli gelişim alanları** girişimcilerin iş fikri bulma sürecinde incelemesi gereken konulardandır.
- **Bir iş fikrinin ortaya çıkmasından piyasada firmaların adeta veri toplayıcısı olan satış elemanlarının yapmış oldukları gözlemleri ve toplamış oldukları veriler birer fırsattır.**

- Kendilerini yeni bir şeyler icat etmeye adanmış mucitlerinde iş fikirlerinin gelişmesinde büyük bir rol oynadıkları görülmektedir.

2.3. Bir İş Fikrinin Geliştirilmesinde Kullanılabilecek Araçlar

Beyin Fırtınası

- Beyin fırtınası bir grup insandan **kısa sürede çok sayıda fikir** üretilmesi ve **sistematiik bir şekilde** bu fikirlerin değerlendirilmesini sağlayan etkili bir yöntemdir.

Beyin fırtınası için kurallar

- İfade edilen fikirler eleştirilmez (Fikir içeri eleştiri kapı dışarı),
- Sınırsız düşünme,
- Nicelik aranır,
- Kombinasyon ve gelişme aranır,

- **Beyin Fırtınasının Yapılışı:**
- Yeni fikirler bulunulması düşünülen alanda öncelikli bir konu seçilir (örneğin yaşlıların sağlık sorunları vb.).
- Beyin fırtınası sürecinde ifade edilen bütün fikirler değerlidir.
- Fikirler yadırganmaz ve eleştirilmez.
- Fikirlerden yeni fikirler üretmeye fikirleri geliştirmek amacıyla kombinler yapmaya çalışılır.
- Mümkün olduğunca çok sayıda fikrin ortaya çıkmasını sağlamaya çalışılır.

2.3.2 Matris veya Tablo Kullanımı

- Matris veya tablo kullanımında kavramlar ve yapmış oldukları çağrışımlardan yola çıkarak farklı alanlarla ilgili çıkarım yapabilme ve/veya başka alanlara (başka ürünlere/hizmetlere entegre edebilme) ilişkilendirme yapılması hedeflenmektedir.

Örneğin;

- At satıcıları için tasarlanmış, üzerinde atın yüksekliğini ölçmede kullanılabilecek bir metre olan baston,
- Kros yürüyüşçüleri için, tepesine bir pusula yerleştirilmiş olan bir baston,
- Yaşlı insanlar için yapılmış bir baston

Tablo 2.1: Matris Örneđi

ÜRÜN						
	ALKOL DÜZEYİ	METRE	ALARM	TELESKOP	MATARA	PUSULA
İŞ YERİ						
DAĞLAR						
ORMAN						
ALİŞVERİŞ						
SPOR İZLEME						
TATİL						
HUZUR EVİ						
FUAR						
AT						
ÇADIR						

Kaynak: Bir İş Fikri Bulmak (KOSGEB)

2.3.3. Fikirler Haritası

- Fikirler haritasında **önce bir konu belirlenir** ve o konu merkezde yer alan dairenin içine yazılır.
- Daha sonra o konudan yola çıkarak **üretilen fikirlerin belirlenmiş konunun yazılmış olduğu kutuyla bağlantı** oluşturarak yazılır.
- İlgili konudan hareketle **üretilmiş olan bütün fikirler aynı şekilde yazılarak bir fikir haritası** ortaya çıkartılır

2.3.4. Sorun- Mevcut Çözüm-Yeni Çözüm Tablosu

- Tabloda önce sorun, sonra **sorunun şimdiki çözümü ve sorunun yeni çözüm şekli** yazılarak basit ama etkili bir düşünme modeli oluşturulabilir.
- Her **yeni çözüm uygulanabilecek bir iş fikrine** dönüştürülebilme potansiyeli taşır.
- Sorunlar bugünün çözüm yöntemleriyle değil de **yeni bir yaklaşımla çözülmeye doğru gidildiğinde inovasyon yapmaya doğru bir gidiş** söz konusudur.

Tablo 2.2: Sorun- Mevcut Çözüm-Yeni Çözüm Tablosu

SORUNLAR	MEVCUT ÇÖZÜM	YENİ ÇÖZÜM
Çamaşırlarda çıkmayan lekeler	Leke çözücü	Leke tutmayan kumaş
Gözlerin görme gücünün zayıflaması	Gözlük	Lens
Araba hırsızlığı	Direksiyon kilidi	Takip cihazı
Cep telefonu şarj problemi	Powerbank	?????
Arabanın kirlenmesi	Araba yıkama hizmeti	?????
?	?	?